

Kabók Lajos a munkanélküliségről és a Weltner-ügyről.

Szeged, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Dorog egyszerű képviselője, a szociáldemokrata párt parlamenti frakciójának tagja, Kabók Lajos a szegedi béke-vasárnapon otthagya a fővárosi tornyosuló munkát, hogy Szegeden is elmondhassa dörgő szavait a pusztító háború ellen. Egy kis társaságban vagyunk a gyűlés után, ott beszélünk a momentán helyzet legaktuálisabb kérdéseiről. A mostani gazdasági és politikai életet egyaránt legelső sorban a munkanélküliség rettenetes kérdése foglalkoztatja. Amikor egy jólmenő állami gyárból egyszerre ezer munkást tesznek ki az éhezés veszedelmének, akkor ez az a kérdés, amellyel minden politikusnak foglalkoznia kell. Kabók Lajos ezeket mondja erről:

— A munkanélküliség először is a rossz hitelviszonyaink miatt növekszik egyre veszedelmesebb időpótlakban, másrészt pedig a munkálatok erős tendenciát visznek bele ebbe az „akcióba”. Teszik ezt pedig számításból, egyrészt, hogy az elbocsátásokkal a munkásságot megfélemlítsék és elzárják az újabb béremelés lehetőségétől. A tendenciában kiül a legközelebbi jövő terve.

— Tagadhatatlan, az ipar csak magas kamatláb mellett kaphat hitelt, a termelés költséges, de a törekvésük nem az, hogy a hitelt tegyék olcsóbbá, hanem a bérek leszállításához folyamodnak. Miután nyíltan sem a munkaidőt meghosszabbítani, sem pedig a bérek leszállítását végre nem hajthatják, egy általános nyomás előkészítésével, utóca való kidobással véli a talajt alkalmasnak előkészíteni arra, hogy a fenti terveket megvalósíthassa.

— Elszomorító, amit a kormány intézkedéseiben tapasztalhatunk. Őres ígéretek és még ezek sem valósulnak meg. A házak tatarozási munkálatai szintén csak ígért maradt és ha meg is valósulna, igen keveset enyhítené a munkanélküliségben, mert ez főképp a házak újravesztésében nyilvánulna meg. Így tehát az

építészakma kis töredéke jutna munkához. Igaz, hogy a cserepezések, csatornázások és egyebek más szakmákat is foglalkoztatnának, de ha ezt is figyelembe vesszük, akkor is csak elenyészően enyhülne a nagy munkanélküliség.

— A gyökeres egyhüléshez igen fontos lenne az állami rendelkezések fokozottabb kiadása. A vasúti park javítása, bővítése, állami épületek, hidak, utak építése és rendbehozatalát kellene megkezdeni. Ezzel szemben mit látunk? Az állami üzemekből, ahol a fenti munkákat kellene elvégezni, ezrével és ezrével bocsátják el a produktív munkásokat. Így fest az állami segítség a munkanélküliség ügyében. Ezek után elképzelhető, hogy a Szakszervezeti Tanács és a szociáldemokrata párt és ennek parlamenti frakciója a legerélyesebben fogja akcióját folytatni a kormány kétkulacsos politikája ellen.

Ezután a politikai és az egész társadalmi élet másik igen fontos kérdéséről, a botrányos dagadt Weltner-ügyről beszélt Kabók Lajos.

— A Weltner-ügy semmi egyéb, mint a párt egyik hazatért aktív munkára képes tagjának törbe csaldása. Azért mert Weltner hazajönni, mert ügye egészen tisztá és mert az ügyességén Györki ügyvédnek azt a feleletet adták, hogy Weltner ügye teljesen tisztán áll az ügyesség előtt is.

— Ezek után mindenki előtt világos, hogy ami Weltnerrel történt a benyújtott vádirat alapján, azt másnak, mint törbecsalásnak nem mondható. Az ügyességnek Györkinek való közlését természetesen az ügyességnek tagadni kell, mert ha ezt nem teszi, akkor még lehetlenebbé válik az új vádirat.

— Ezek dacára az ügyesség csalódik, mert Weltner Jakabbal szemben olyan adatokat bizonyítani, amelyek alapján a bűnösséget meg lehetne állapítani, nem lehet. Weltner Jakab ilyen dolgokat sem a diktatura előtt, sem az alatt és az ellenforradalom után sem követelt el. Weltner Jakab mindenki előtt tisztán áll.

Vér György.

Az Erzberger-gyilkosok nyomozása Magyarországon.

Budapest, augusztus 18. Az Erzberger-ügy egyre szélesebb hullámokat ver maga körül. A nagylétfényi titokzatos bajorok éppen olyan titokzatosak ma is, mint amilyenek akkor voltak, amikor foglalkozni kezdett velük a sajtó. A magyar államrendőrség nyomozásáról és a nyomozás eredményeiről homlokegyenest ellenkező hírek kerülnek forgalomba. Az egyik délutáni lap jelentése szerint hétfőn a rendőrség befejezte az Erzberger-gyilkosok magyarországi nyomozásának ügyét azzal, hogy a most vádolt fiatalembereket már éveket ezelőtt gyanuba vehette volna és vette is a kormány. A rendőrség azonban úgy látta, hogy a fiatalemberek nem Erzberger gyilkosai és engedélyt adott nekik az itt tartózkodásra. Hogy a rendőrség ezt milyen bizonyítékok alapján állapította meg, azt nem bocsátja nyilvánosságra, de a legszilárdabban állítja, hogy már a két év előtt folytatott nyomozás során megállapította, hogy a most Gömbös Gyulánál lakó németek nem azonosak a német hatóságok által körözött Erzberger-gyilkosokkal.

Egy másik fővárosi lap, amely talán egy órával később jelenik meg az előbbinél, szenzációs és furcsa részleteket közöl a budapesti rendőrség nyomozásáról. A lap munkatársa hosszas utánjárás után végre Katona Rezső rendőrfőtanácsosnak a bűnügyi osztály vezetőjének asztalán talált fogolylistából megtudta, hogy Förster Henrik, aki állítólag azonos Erzberger egyik gyilkosával, a bűnügyi osztály őrzetében van, a rendőrség épületében. Az újságíró bejelentette Katona főtanácsosnak, hogy szerkesztőségében megjelent egy német kereskedő, aki ismeri a gyilkosokat személyesen és így meg tudná állapítani az őrzetbe vett gyanúsított személyazonosságát. A rendőrségen hosszas tanácskozás után hozzájárultak a német kereskedő kihallgatásához, aki meg is jelent dr. Katona Rezsőnél, tőle dr. Horváth Antal rendőrfőtanácsos hivatalába vezették át. Ki-

hallgatása sokáig tartott, de a hivatal előszobájában hiába várakoztak rá többen, nem jelent meg. Az érdeklődők két órákor azt a választ kapták, hogy kihallgatása után eltávozott. Valószínűnek írja a lap, hogy a rendőrség a mellékkijáraton keresztül jutatta el a melléklépcsőig.

Hétfőn délelőtt egyébként Welzék János gróf budapesti német követ felkereste Bethlen István miniszterelnököt, akivel negyedóra hosszat tanácskozott az Erzberger-ügyről, de a tanácskozásról nem nyilatkozott.

A kormányhoz közel álló helyen pedig a következőket mondták:

— A személyazonosság még nincs megállapítva. Az állítólagos Förster nevű bajor letartóztatták és letartóztatásban marad mindaddig, amíg nem dől el, azonos-e Erzberger egyik gyilkosával. Az a tény, hogy az egyik füléből hiányzik egy darab, valószínűvé teszi, hogy azonos a gyilkossal, ez azonban még nem perrendszerű bizonyíték.

Ha az azonosságot perrendszerűen is bebizonyítják, akkor megindul a kiadatási eljárás. A többi a reciprocitás kérdésén mullik. Németország nem adta ki Lékal Jánost, Tisza merénylőjét és ma sem adja ki Csernyák Imrét, Tisza egyik gyilkosát. Így tehát Magyarország és Németország között a reciprocitás nem lévén meg, attól függ, hogy kiadják-e a gyanúsított bajor, hogy időközben sikerül-e a reciprocitást megteremteni.

Egy másik később megjelenő estilap jelentése szerint az Erzberger-gyilkosok kinyomozására a német kormány részéről most kiküldött detektív hétfőn megjelent annál az újságírónál, aki az állítólagos gyilkosokra felhívta a figyelmet és azt a kérdést intézte hozzá, reflektál-e arra a 2000 arany márkás jutalomra, amelyet a nyomravezetőnek a német kormány fizet. Az újságíró igényt jelentett.

Módosítják a kövezési programot.

Szeged, augusztus 18. (Saját tudósítónktól.) Az idei városrendezési program tárgyalása alkalmával ugyiszólván minden lényegesebb módosítás és változtatás nélkül fogadta el a közgyűlés a mérnöki hivatal tervezetét és felhatalmazta a tanácsot annak végrehajtására. A mérnöki hivatal már kora tavasszal városzerle megkezdte a programba fölveti utcák kövezési munkálatait és megrongálódott burkolatok kijavítását és a program nagyrészt már meg is valósította. A kövező munkások jelenleg a Tisza Lajos-körút alsó szakaszán, a Kelemen utcában és néhány kisebb belvárosi utcában dolgoznak, az alsóvárosi utcák már régebben elkészültek és most már csak egyetlen nagyobb jelentőségű munka van hátra, a Kossuth Lajos-sugárutnak a gázgyár és a rókusi vasútállomás közötti szakasza.

Az eredeti program szerint ez a rendkívül forgalmas utvonat, amely körülbelül 650 méter hosszú, nem kapna végleges jellegű burkolatot, hanem a nivóját emelnék csak fel körülbelül arra a magasságra, amelyen a sugárút felső szakasza van és ideiglenes, gyengébb minőségű kőburkolatot helyeznének rá, de azt sem úgy, hogy az egész utat elföldje, hanem csak a közepén egy keskenyebb sávot. A Kossuth Lajos-sugárutnak ezen a szakaszán ugyanis nincsen még csatorna és a közgyűlés a csatorna kérdés megoldásáig — amelynek az ideje még teljesen bizonytalan, esetleg évtizedekig elhúzódhat — felfüggesztette az utszakasz végleges rendezését.

Bíró Benő műszaki tanácsos, a kövezési és utjavítási munkálatok vezetője a hétfői tanácsülésen szóbeli előterjesztést tett ebben az ügyben. Elmondotta, hogy a kövezési program ugyan hatszázötven méteres utszakasz feltöltéséről és ideiglenes kikövezéséről beszél, de a rendelkezésre álló köanyag csupán háromszázhatvan méteres szakasz kikövezésére elég. Kifejtette, hogy az ideiglenes jellegű burkolatnak semmi gyakorlati értéke nincs, mert az nagyon rövid idő alatt teljesen tönkremegy, mert a Kossuth Lajos-sugáruton rendkívül súlyos és nagy a teherforgalom és így az ideiglenes burkolat nem tartana el addig sem, amíg a sugárút csatornájának kiépítésére lehetne gondolni. Azt javasolja tehát, hogy a város változtassa meg a kövezési programot és véglegesen rendeztesse a sugárút alsó szakaszát. Ha sor kerül majd a csatorna kiépítésére, az nem okoz nagyobb gondot és költséget, mert a lefektetendő kövezet egy része a csatorna-építés kedvéért mindenkor akadálytalanul felszedhető, a bazalt-kocka burkolat ugyanis nem kap betonlapot, hanem törmelék köre építik.

Fodor Jenő tanácsnok kifogásolja, hogy a legforgalmasabb és legstűrgősebb javításra szoruló utcákat utóljára hagyták és amíg a botrányos állapotban levő Kossuth Lajos-sugáruton egyetlen kalapácsütés sem történt még, addig a Szél-utca például, amelynek minimális a forgalma, teljesen elkészült.

Bíró Benő előterjesztésére nagy vita támadt a tanácsban. Taschler Endre főjegyző hevesen ellenezte a letárgyalt és elfogadott kövezési program megváltoztatását, a többség azonban Bokor Pál helyettes polgármester javaslatára úgy határozott, hogy Somogyi Szilveszter szabadságáról való visszatérése után, szeptember elején összehívatták a városrendezési bizottságot és azzal tárgyalatják le a fontos kérdést.

Véres verekedés

a horvát szokolisták kongresszusán.

Belgrád, augusztus 18. Zágrábról jelentik, hogy a jugoszláv Szokol-Egyesület vasárnap tartotta a kongresszusát, amelyen Csehország és Lengyelország vendégei is jelen voltak. A horvát közvélemény felfogása szerint azon ünnepély, amelyet a horvát szokol-egyesület megkezdésével rendeztek, csak provokáció Pribicevicsék részéről. Az ünnepély nem mult el incidens nélkül. Különböző helyeken botokkal megtámadták a szokolistákat, úgy hogy véres verekedés kezdődött. Több szokolista megsebesült. A támadók a rendőrséget sem kímélték és inzultáltak egy cseh szokolista leányt.